

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. XI. Peccat mortaliter qui absque necessitate conficit Sacramentum
in malo statu, prefertim si ex officio ad id est concecratus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

Sect. 7. De Ministro Sacrament. Concl. 10. 179

Ordinato cum impedimento, ut adeat Episcopum, ejusque exploret intentionem; vel si id fieri nequeat, recipiat iterum sub conditione Ordinem, ne maneat in illo dubio cum periculo invaliditatis aliorum Sacramentorum, quae ex Ordinatione pendent.

vini, vestis & similibus rerum; parum enim refert ad intentum ementis si hæc, siue alia numero, aut etiam aliquando specie diversa detur, dummodò sit æquè bona.

Contra: Etiam alia uxor poterit esse æquè bona, imò fortè melior. Respondeo hanc æqualitatem aut meliorationem non posse ab hominibus prævideri, cum pendeat ex quàm plurimis circumstantiis, ut placeat conjugii vel displiceat. Quare meritò quisque non alieno, sed suo vult iudicio fidere in re tanti momenti.

Hucusque de conditionibus necessarijs in ministro ad validam administrationem Sacramenti. Ad licitam verò insuper requiritur, Primò sanctitas siue status gratiæ. Sed nunquid sub gravi obligatione?

CONCLUSIO XI.

Peccat mortaliter qui absque necessitate conficit Sacramentum in malo statu, prefertim si ex officio ad id est consecratus.

Quòd sit aliquod peccatum absque urgenti necessitate conficere Sacramentum in peccato mortali, nemo dubitat. Testis est D. August. lib. 2. contra Epistolam Parmeniani cap. 10. post medium, & habetur 1. quæsti. 1. cap. 78. Omnia (inquit) Sacramenta cum absint indignè tractantibus, prosunt tamen per eos digne sumentibus. Testis Nicol. I. ad consulta Bulgarorum cap. 71. & habetur 16. q. 8. cap. ultimo, ibi: Porro qualiscumque Sacerdos sit, quæ sancta sunt comminare non potest. Idcirco ab eo, usquequo iudicio Episcoporum reproberetur, communitio percipienda est, quoniam mali bona administrando se tantummodo ledunt; & circa sax accensa sibi quidem detrimentum præstat, alijs verò lumen in tenebris administrat; & unde alijs commodum exhibet, inde sibi periculum præbet.

Accedat testimonium Concilij Trident. sess. 13. cap. 7. Non decet (inquit) ad sacras ulla functiones quemquam accedere nisi sanctè. In quibus verbis pro fundamento hujus obligationis siue decentiæ statuit Concilium sanctitatem operis. Unde subdit: Certe quò magis sanctitas & divinitas celestis huius Sacramenti (Eucharistiæ) viro Christiano competere est, eo diligentius cavere ille debet, nè absque magna reverentiâ & sanctitate ad id

Non obstat Conclusio- ni uxorem non inten- tam posse esse intentam meliorem.

154. Peccat conficiens Sa- cramentum in malo statu, s. August.

Nicolai I.

Trident.

152. Cur contra-ctus Matrimo- nij non sit æquè va- lidus, ac contra-ctus emptionis, et si alia res numero substitua- tur.

D. 9. ff. de Contrah. empta.

Molina.

153.

percipiendum accedat. Addere possumus: Et ad conficiendum. Quemadmodum ergo ad minus venialiter peccat, qui suscipit Sacramentum in malo statu, præcisè propter Sacramenti sanctitatem; ita etiam pari ratione, qui conficit.

155. Et certè si ministros Sacramentorum veteris Legis oportebat esse mundos, juxta illud Isaïæ 52. v. 11. *Mundamini qui fertis vasa Domini*; quantò magis convenit ministros Sacramentorum Legis Evangelicæ esse mundos & sanctos? Quippe in tantum perfectione, dignitate & sanctitate Sacramenta novæ Legis excedunt Sacramenta antiqui testamenti, in quantum sanctitas vera, id est gratia sanctificans, per quam homo constituitur filius Dei adoptivi, excedit gratiam sive sanctitatem legalem, quæ non consistebat nisi in mundiua quadam corporali aut remotione quarumdam legalium irregularitatum.

156. Profectò tanti æstimatur à multis causalitas illa moralis gratiæ sanctificantis, quæ propria est Sacramentis à Christo institutis, ut propter illam solam non dubitanter asserant, reos esse peccati mortalis, qui Sacramentum quodcumque ministrant in malo statu, etiamsi ad hoc ex officio specialiter non sint consecrati. Ita Vasquez disp. 136. cap. 3. à num. 26. cum alijs, quos citat & sequitur Emin. Lugo disp. 8. num. 149. Licet enim (inquit num. 148.) testimonia jam allegata non explicant malitiam peccati mortalis, sed solam malitiam & culpam, ex hoc tamen inferitur, hanc posse esse culpam gravem quando materia est gravis, qualis videtur esse collatio Sacramentorum, quæ est res omnium sanctissima & gravissima; ut enim referri solet ex Dionysio Areopagita de Ecclesiastica Hierarchia: *Omnium divinarum divinisimum est cooperari Deo in salutem animarum.*

S. Dionysius.

Et ideo Christus tribuens discipulis potestatem remittendi peccata per infusionem gratiæ sanctificantis, præmisit Joan. 20. v. 22. hæc verba: *Accipite Spiritum Sanctum*, volens significare necessitatem Spiritus Sancti inhabitantis eum, qui alios sanctificat.

157. Ratio Conclusionis ex sanctitate actionis.

Ratio itaque à priori hujus sententiæ rigidioris, est sanctitas illius actionis. Enimverò apparet valde indecens, quòd minister Sacramentorum, sive huic muneri specialiter deputatus sit, sive non, gerens personam Christi in illa actione, quæ confert alijs gratiam sanctificantem, sit mancipium diaboli & inimicus ipsius Christi, sive (ut loquitur Vasq.) quòd minister gratiæ neque con-

cordet cum principali auctore gratiæ, neque cum instrumento.

Rationem à posteriori assignat Vasq. supra num. 36. ex Gabriële 4. dist. 5. quæst. unica art. 3. dub. 2. Si quis in actuali ministerio peccaret peccato odij, aut alio genere peccati mortalis, etiam peccaret mortali peccato sacrilegij contra Sacramentum, indignè nimirum illud tractans; atqui eadem est ratio peccati actualis, & habitualis; ergo &c.

Respondet Dicastillo disp. 3. num. 228. Primò, Majorem eadem facilitate negari posse, quàm asseritur. Secundò, gratis concessâ majore, negat minorem; probabile quippe est peccare veniali sacrilegio qui recipit Eucharistiam in actuali peccato veniali, secùs in habituali.

Sed contra: disparitas est, quòd moraliter homo non fit sine peccato habituali veniali; adeoque Deus non censetur illam dispositionem requirere, bene sine peccato veniali actuali, & mortali habituali.

Ceterùm, quamvis ex auctoritate & ratione hæc sententia sit probabilis, non tamen reddunt illam certam. Nec ego (inquit Joannes Poncius in Cursu suo Theologico disp. 41. quæst. 9. conclus. 1.) existimarem conveniens reddere jugum Domini gravius, quàm ipsemet expressit aut per se, aut per Ecclesiam suam, sive in Concilio generali aliquo, sive ex declaratione alicujus Pontificis. Unde refundem hanc obligationem in jus positivum significatum sufficienter per communem consensum DD. consentiente Ecclesia, & confirmatum consuetudine communi omnium ministrorum Sacramentorum non laborantium ignorantia, qui omnes existimant se peccare mortaliter. Ita hic Auctor.

Verùm ubi legerit communem illum consensum DD. vel quis indicaverit ei communem illam consuetudinem omnium ministrorum, ignoro; hoc scio, quàm plurimos DD. contradicere ipsius conclusioni (quæ generaliter affirmat, quemlibet ministrum peccare mortaliter) omnes (inquam) qui docent solum ministrum ad id specialiter consecratum peccare mortaliter; nec aliud communis consuetudo ministrorum declarat.

Quare signanter in conclusione addidi: *Præsertim si ex officio &c.* Et de illo dumtaxat loquitur Paulus V. in Rituali Romano Titulo de ijs, quæ in Sacramentorum administratione generaliter servanda sunt, ibi: *Cùm igitur in Ecclesia Dei nihil sanctius aut utilius, nihilq; excellentius*

Ratio à posteriori assignata à Vasquez ex Gabriële

A Dicastillo

Additur

158. Concilio ex auctoritate & ratione probabilis, non tamen certam. Vasq. Tenet. Non est refundit. Poncius obligacionem positivam in jus positivum

159. Cur sit positum Concilio nisi præsertim si ex officio, &c. Rit. Rom.

aut magis divinum habeatur, quam Sacramenta ad humani generis salutem a Christo Domino instituta; Parochus, vel quisvis alius Sacerdos, ad quem eorum administratio pertinet, meminisse in primis debet, se sancta tractare, atque omnifere temporis momento ad tam sancte administrationis officium paratum esse oportere. Quamobrem illud perpetuo curabit, ut integre, caste, pieque vitam agat: nam etsi Sacramenta ab impuris conquinari non possunt, neque a pravis ministris eorum effectus impediunt; impure tamen & indignè ea ministrantes, in aeterna mortis reatum incurunt. Sacerdos ergo si fuerit peccati mortalis sibi conscius (quod absit) ad Sacramentorum administrationem non audeat accedere, nisi prius corde poeniteat: sed si habeat copiam confessarii & temporis locique ratio ferat, conuenit confiteri.

Non dixit: debeat confiteri; quia tale præceptum divinum vel humanum non reperitur ad aliud Sacramentum, etiam recipiendum, præter Eucharistiam, de qua specialiter id constituitur vel declaratur à Concilio Trident. sess. 13. cap. 7. potius in ordine ad passivam illius receptionem, quam ad administrationem. Sufficit ergo contritio; quam si bonâ fide putat se sacerdos elicuisse, poterit à novo peccato mortali per istam bonam fidem excusari.

Atque hæc sententia sic restricta est communissima, fundata in lumine naturali, quod dicat graviter aduersari reverentiæ Deo ac rebus sacris debitæ, quod hostis Dei ac Christi permanens voluntariè in statu tam indigno, tractet res tam sacras, quibus sanguis Christi siue ejus merita, ac vera sanctitas suscipienti communicatur, per actionem, ad quam ritè obeundam sit consecratus, & specialem potestatem ac sanctitatem acceperit.

Solus, quem scio, Reverendissimus P. Marchant in suo Tribunali Sacramentali nullâ innixus auctoritate & debili ratione permotus, videri posset velle refragari. Nam tomo 1. Tract. 2. tit. 5. q. 1. conclusionem quartam, quæ talis est: *Qui in peccato mortali actu existens confessiones audit & absolvit poenitentem, mortaliter peccat*, sic explicat: Notanter (inquit) dixi (qui in peccato mortali actu existit) id est, qui in eo voluntate remanet, siue per actuale, vel virtuale malitiosam voluntatem, siue per complacentiam aut negligentiam; non enim illum actu in peccato mortali existere censeo, quem reverà de peccato mortali poenitet, & jam ab illo averlus, voluntatem plenè ad Dominum conversam habet: etsi tamen, ob motum adhuc insufficientem ad perfectam contritionem, in peccati reatu existat.

Et q. 2. hanc ponit conclusionem secundam: *Nec confessarius tenetur ad perfectam contritionem, ita ut illius sit conscius, saltem opinativè & probabiliter.* Ratio (inquit) iterum est: quia non extat tale præceptum; præterquam etiam quòd sæpe fit in multis casibus moraliter impossibile: quis enim viâ ordinariâ se perfectè contritum judicare aut verè æstimare potest? sæpe etiam contingit, ut quis citò ad infirmum evocetur, ita ut non detur tempus aut medium, quo hujusmodi contritionem excitet, mente alijs fortè, quæ ad hoc ministerium spectant, distractâ.

Quæris autem; ad quid ergo Confessarius teneatur? Respondet, & est conclusio 3. *Confessarius per se non tenetur nisi ad bonum & verum motum cordis, quo quantum in se est, de peccato doleat, sique totaliter averlus ab omni voluntate peccaminosa cum conversione ad Deum, & proposito opportunè confitendi.* Ratio est: quia hoc sufficit ut dicatur se verè præparare ad gratiam, & facere quod in se est juxta præsentem obligationem. Hæc Marchantius, cui in omnibus non possum subscribere, ut patebit ex dicendis.

Sanè quod attinet casum necessitatis: *Nemo potest ad impossibile obligari* Reg. 6. de Reg. Juris in 6. Hinc in conclusione, ex communi sententia, addidi illam restrictionem: *Absque necessitate*; quippe cum Sacramenta instituta sint in salutem animarum, non est irreverentia, si in extrema necessitate, ut subveniatur proximo, qui aliàs sine Baptismo aut Absolutione moreretur, ministrantur à peccatore. Sic enim videmus multa fieri circa personam Regis vel Principis in casu necessitatis, quæ extra illum gravissimam irreverentiam continerent. Præceptum ergo charitatis proximi periclitantis præponderat præcepto Religionis; non quòd possit in necessitate irreverenter tractari Sacramentum, sed quia ratione ipsius cessat irreverentia, quæ alioquin fieret.

Ex quo tamen malè inferitur conclusio generalis, hoc est, id etiam esse licitum extra necessitatem, ut prædictus Auctor videtur argumentari, & ante ipsum Valsq. 1. 2. q. 63. cap. 2. n. 9. in fine: *Quis* (inquit) *dicere audeat licitum non esse ministrare Sacramentum absolutionis petenti illud in articulo mortis per sola signa contritionis, etiamsi sint contrariæ de hac re opiniones? quòd si licitum est ita succurrere existenti in periculo mortis, signum est alioqui sine tali necessitate licitum esse.*

161.

Idem.

Idem.

162. Qui impugnetur. Reg. 6. in 6.

Ex licito in necessitate non rectè inferitur licitum extra necessitatem: Quod tamen videretur fecisse Valsquez.

Quæ isthæc consequentia? Similis planè illi: licitè ministratur agonizanti Sacramentum Baptismi in materia dubia, quando certa nequit haberi: ergo etiam sano homini & bene valenti, quando certa potest haberi. Quis Theologus sic argumentatur? Certè falsissimum est, ut ostenditur ex innumeris casibus in hac & alijs materijs moralibus, illud semper licere extra necessitatem, quod licet in necessitate.

163.
Responsio
ad ratio-
nem Mar-
chantij.

Porro ad rationem Marchantij Respondeo, extare virtutem Religionis, quæ suppositâ institutione Sacramentorum, jure naturali obligat ad dignam ac reverentem eorum ministrationem & susceptionem. Vel ergo non requiritur contritio existimata ad dignam susceptionem Confirmationis, Extremæ Unctionis, Ordinis & Matrimonij, quod est contra torrentem DD. sine ullo fundamento, & ab ipso Marchantio supra conclus. 3. negatur; vel etiam requiritur ad reverentem ministrationem.

Respondes cum Auctore allegato negando paritatem; disparitas enim (inquit) magna est: qui Sacramenta vivorum suscipere debet, si peccati mortalis sit conscius, urgetur præcepto speciali de non ponendo obicem Sacramento & ejus effectui: unde necessariò aut confiteri debet aut conteri. Ita Ille.

164.

Ast interrogo, ubi extat tale præceptum? Faciliùs dicitur, quàm ostenditur. Sanè hæcenus nemo aliud produxit, quàm quod legitur apud Apostolum 1. Cor. 11. v. 28. & 29. *Probet autem se ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Qui enim manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit, non dijudicans corpus Domini.*

1. Cor. 11.

Præterea: minister tenetur facere quod vel quantum in se est, ut in gratia ministrare possit: potuit autem confiteri cum attritione, & conteri cum proposito confessionis. Ita sibi objicit Marchantius supra. Respondet autem: Illud (*quod vel quantum in se est*) non debere intelligi quoad omnia media, sed quoad ea tantum, quæ sine superaddito gravamine in ejus potestate sunt, nimirum juxta modum, quo communiter peccatores à peccato averti solent, ubi singulare præceptum non est. Hic autem modus non est nisi per bonum cordis motum in Deum, & aversionem à peccatis, cum proposito opportuno tempore confitendi. Neque enim absque gravamine ad præceptum confessionis obligari quis potest, quod in sola perceptione Eucharistiæ obligare declaravit Ecclesia; neque contritionis necessitate, quæ non est in potestate hominis omni tempore, etiamsi præceptum de au-

dienda confessione penitentis urgeret. Hucusque Marchantius.

Contra: Non magis est in potestate hominis elicere contritionem, quando urget præceptum suscipiendi Eucharistiæ, quàm dum instat præceptum administrandi Sacramentum Pœnitentiæ; ergo si peccator propter impossibilitatem excusatur ab irreverentia ministrando Sacramentum Pœnitentiæ in malo statu sine contritione existimata, etiam excusabitur suscipiendo Eucharistiæ, cum tamen Concil. Trident. sess. 13. cap. 7. declaret, eam probationem necessariam esse, *ut nullus sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa Sacramentali confessione ad Sacram Eucharistiæ accedere debeat.*

Ergo supponit Concilium hominem obligari saltem ad contritionem; adeoque eam esse possibilem cum gratia Dei, quæ non deest facienti quod in se est, juxta commune Theologorum proverbium: *Facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam*, maxime ad actus supernaturales, quando alioquin jure naturali vel divino præcipiuntur; nam (ut habet Regula Juris supra relata) *Nemo potest ad impossibile obligari*. Igitur si Deus obliget me ad actum supernaturalem, debet subministrare gratiam necessariam ad actum illum eliciendum, alioquin omisio illius non imputabitur mihi in peccatum. Proinde viâ ordinariâ, qui facit quod in se est ad eliciendam contritionem, verè & certò moraliter potest judicare & æstimare se perfectè contritum.

Nec aliam dispositionem exigit communissima & verissima sententia ad ministrationem & susceptionem Sacramentorum: non quòd nostra æstimatio aliquid conferat ad rem & sanctitatem, si vera contritio non sit; quin imò contingere posset, quòd qui magis contritus est, minus se æstimet contritum; sed quia hæc æstimatio possibilis est (scit enim unusquisque ob quod motivum doleat de peccatis) & reverentia debita Sacramentis videtur eam requirere tum ob sanctitatem ipsius Sacramenti, tum ob sanctitatem ministri, qui ad illud munus obeundum specialiter Deo est consecratus, & specialem à Deo accepit gratiam.

Ex dictis hac conclusione sequitur Primò, peccare mortaliter contra Religionem, Sacerdotem in malo statu consecrantem, absolventem, inungentem; Episcopum quoque, aut alium Sacerdotem ex commissione Papæ ordinantem vel confirmantem. Similiter Sacerdotem aut Diaconum ex commissione ejus solempiter baptizantem,

165.

166.

167.

Sacerdos in malo statu consecratus absolvens &c. peccat mortaliter.

Dico

Sect. 7. De Ministro Sacrament. Concl. 11. 183

D. Thom.

Dico solemniter: quia in articulo necessitatis (ait D. Tho. 3. parte q. 64. a. 6. ad 3.) non peccaret mortaliter baptizando in casu, in quo etiam posset laicus baptizare: sic enim patet quod non exhiberet se ministrum Ecclesiae, sed subveniret necessitati patientis. Qui à fortiori idem diceret de laico. Contrarium tamen non est improbable, & sequitur manifestè ex sententia Vafq. Lugonis & aliorum, qui (ut diximus supra) existimant sufficere sanctitatem Sacramenti, quæ eadem dubio procul invenitur in Baptismo sive à Sacerdote, sive à laico, sive solemniter, si privatim ministrato.

Supposita necessitate specialis consecrationis ad graviter peccandum, plurimi adhuc docent graviter peccaturum baptizantem non solemniter.

168.

Imò verò etiam multis ex illis, qui docent necessariam esse ad graviter peccandum specialem consecrationem, displicet illa sententia D. Tho. idque quia tales acciperunt gratiam Ordinationis ad baptizandum, etiam non solemniter. Quid si enim Ecclesia non instituit Baptismum solemnem, sicut potuit non instituire, an ideo Sacerdos extra necessitatem baptizans in malo statu non peccasset mortaliter? Potest quidem in necessitate conferri Baptismus à non consecrato; si tamen confertur à consecrato, quidni & consecratio & specialis gratia concurrant? Ceterè ideo Sacerdos Diaconus, Diaconus ceteris debet præferri, ut infra videbimus, ubi de ministro Baptismi.

Ex eadem diversitate sententiarum oritur, utrimque probabile esse, peccare scilicet, & non peccare novo peccato mortali contrahentes Matrimonium in malo statu, præcisè in quantum sunt ministri. Equidem à prudenti pendet iudicio, quæ in præsentia æstimari debeat gravis irreverentia, & quæ levis: multi autem prudentes iudicant talem ministracionem esse irreverentiam gravem, multi etiam levem. Omnes conveniunt Parochum tali Matrimonio assistentem & sponfos benedicientem, non graviter inhonorare Sacramentum; quippe qui illud non ministrat, sed assistit tantummodò tanquam testis, sive notarius publicus ex voluntate Ecclesiæ essentialiter requisitus. Et hinc

169.
Sacerdos probabilis non peccat mortaliter audiendo Confessionem in peccato mortali, modò contritus absolvat.

Sequitur Secundo, Sacerdotem probabilis & verius non peccare mortaliter, audiendo confessionem in peccato mortali, modò contritus absolvat; quia ad mentem Doctoris Subtilis in sola absolutione essentialiter consistit Sacramentum Pœnitentiæ. Per confessionem quidem applicatur materia absolutionis, sed à penitente, confessario se habente merè passivè; posset siquidem absolvere, etsi præter intentionem audivisset. Quamvis ergo auditio latè

fit actus judicialis, strictè tamen non est actio confessarii, sed potius effectus actionis pœnitentis. Unde per illam auditionem non operatur aliquam gratiam, sed est quid requisitum, ut per absolutionem, quæ est propria ejus actio, suo modo sanctificet. Cùmque pœnitens pro tunc non debeat esse in gratia, imò nequidem attritus (sufficit quippe, quòd ante absolutionem doleat) cur id requiratur in alio, qui materiam istam admittit?

Ita interrogat quidam recens Scriptor, & prosequitur: Materia ista non est ita collativa gratiæ uti forma: nam si esset, cur pœnitens non deberet esse pro tunc in gratia? sicut in Baptismo videtur debere Sacerdos esse in gratia & dum abluit & dum formam profert, cùm utrumque sit æquè collativum gratiæ. Alioquin dici posset sufficere, ut sit in statu gratiæ instanti collationis gratiæ sive prolationis ultimæ syllabæ. Equidem quis convincet ita dicentem? Tamen amplius refutatur, quia minister debet esse in statu gratiæ quatenus ex officio confert gratiam, quod facit etiam dum incipit ponere partem: nam omnes partes æquè sunt collativæ gratiæ; neque ipse confert gratiam, nisi quatenus conficit signum gratiæ, quod æquè competit toti Sacramento. Hactenus ille.

170.

At contra: quando pœnitens absolvitur, quando baptizatur infans vel adultus, non debent esse in gratia, & tamen in absolvente vel baptizante ex officio id requiritur.

Præterea, esto confessio sit pars essentialis Sacramenti, adeoque causativa gratiæ; num ideo bene sequitur: absolvens debet esse in statu gratiæ; ergo etiam confitens? Minimè. Et si causam quæris, audi quare: confitens ponitur in statu gratiæ per ipsum Sacramentum; secùs absolvens. Quid si enim quispiam se ipsum validè posset baptizare aut absolvere, numquid requiretur status gratiæ ante completum Baptismum aut Absolutionem? Quomodò ergo erunt Sacramenta mortuorum? Communicet aliquis se ipsum, nonne ante communionem debet se probare per confessionem, aut saltem per contritionem? Quis ambigat? quippe Sacramentum est vivorum, quod per se non confert primam gratiam, sed præsupponit illam in subiecto.

Sic ergo Sacramentum Pœnitentiæ aut Baptismi præsupponit quidem gratiam in conferente, sed non in suscipiente. Optima igitur disparitas inter ablutionem & confessionem est, quòd in ista Sacerdos habeat se activè, in hac verò (ut dixi) solum passivè.

passivè: vel in sententia Scoticarum, quòd Baptismus essentialiter consistat in ablutione & prolatione formæ, Pœnitentia autem in sola absolutione.

171.
Sacerdos
extra statum
gratiæ Eucharistiæ
distribuens,
peccat mortaliter.
Est contra
Vasquez
Lugonem
&c.

Sequitur tertio probabiliter peccare mortaliter Sacerdotem, qui extra statum gratiæ distribuit Eucharistiæ, etsi ab alio consecratam. Ita passim Theologi, reclamante Vasq. disp. 136. cap. 3. n. 39. quem sequitur Em. Lugo disp. 8. n. 155. cum nonnullis alijs, quos refert Diana tomo 1. de Celeb. Miss. resol. 23. probabiliter contrarium opinantibus, eò quòd non consecrat Sacramentum, nec proxime sanctificet tanquam minister Christi, uti in alijs Sacramentis; sed solum localiter applicando Sacramentum, quod eodem modo daret gratiam etsi applicatum fuisset à laico vel amente. Neque enim communicans alios est causa moralis gratiæ, id est, movens Deum ad dandam gratiam; quamvis alio sensu minùs proprio possit dici causa moralis, quia videlicet applicat Eucharistiæ ex intentione sanctificandi; sicut qui inducit Presbyteros ut ungant infirmum, appellatur causa moralis illius unctionis.

Nec obstat, quòd Sacerdos ad hoc sit consecratus, quia (secundum illos Doctores) consecratio per se non inducit obligationem, saltem gravem. Admittunt eundem actionem illam, quia aliquo modo sancta, proveniens à ministro ad illam ordinato, exigere aliquo modo sanctitatem ministri; non tamen ita graviter, ut ipsa consecratio Sacramenti. Hæc pro sententia Vasquesij.

172.
Probatio ex
auctoritate
presterim
Pauli V.

Contraria (quæ est communior in scholis) specialiter fundatur in auctoritate: nam cap. fin. 16. q. 8. Nicol. 1. expressè agit de ministrante Eucharistiæ. Vide verba in principio hujus conclusionis. Verùm (ut superius notavi) Pontifex ibi non explicat malitiam mortalem, de qua sola hic controvertitur. Melius ergo probatur auctoritate Pauli V. in Rituali Rom. Titulo supra citato, ubi postquam de indignè ministrantibus Sacramenta generaliter dixisset: *In æterna mortis reatum incurram; §. Ceterum*, specificando Sacramenta, de quorum ministerio in generali egerat, & de quibus in speciali deinceps restabat in Rituali agendum, inter cætera enumerat Eucharistiæ; utique ejus distributionem: nam illa sola Parochis propria est: *Ceterum* (inquit) *illorum tantum Sacramentorum, quorum administratio ad Parochos pertinet, ritus hoc opere prescribuntur; cuiusmodi sunt Baptismus, Pœnitentia, Eucharistia, extrema Unctio & Matrimonium.*

Et infra tractans particulariter de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento statim in principio Tituli majorem exigit venerationem in ejus administratione, dicens: *Omnibus quidem Ecclesia Catholica Sacramentis religiose sanctèq; tractandis magna ac diligens cura adhibenda est, sed præcipue in ministrando ac suscipiendo Eucharistiæ Sacramento, quo nihil dignius, nihil sanctius & admirabilius habet Ecclesia Dei, cum in eo contineatur præcipuum & maximum Dei donum, & ipsemet omnis gratiæ & sanctitatis fons auctoreq; Christus Dominus.* Atque illa erit ratio hujus probabilis opinionis, puta, quia Sacerdos sustinet personam Christi (cui proprium est nos pascere corpore & sanguine suo) in munere augustissimo, id est, in administratione dignissimi Sacramenti, ad quam specialiter est consecratus.

Propter eandem rationem putant aliqui idem dicendum esse de Diacono ministrante Eucharistiæ ex commissione Sacerdotis: nam (inquit) Diaconus etiam ordinatur, ut ex commissione Sacerdotis ministret Eucharistiæ: *Diaconum quippe oportet ministrare ad altare, baptizare & predicare.* Ubi sub ministerio altaris comprehenditur potest distributio Eucharistiæ.

Alij excusant Diaconum à peccato mortali, causantes ipsum ad hoc non ordinari jure divino, seu vi Sacramenti Diaconatus, sed solum assumi ex concessione Ecclesiæ à Sacerdote committente: à quo (si id velle Ecclesia) etiam posset delegari idem ministerium Subdiacono, qui tamen ideo non esset ad hoc ordinatus à Christo vi Subdiaconatus; & olim dabatur Eucharistia singulis laicis servanda in tempus opportunum, & tunc proprijs manibus ori ingerenda: quod & modò fieri posset, si Ecclesia judicaret expedire.

Itaque ad hoc munus jure divino solus ordinatur Sacerdos juxta illud hymni matutinalis officij SS. Sacramenti: *Sic sacrificium istud instituit, cuius officium committeri voluit solis Presbyteris, quibus sic congruit ut sumant & dent cæteris: sic tamen, ut Deus non prohiberet id alijs rationabiliter communicari;* prout de facto Ecclesiæ ita permittere, Sacerdos necessitate occurrente dispensationem Dominici corporis committere potest Diacono, quemadmodum olim Sixtus Pontifex commiserat dispensationem Dominici sanguinis B. Laurentio, ut legitur in divino officio Festi, Responso 4. *Expere* (inquit) *utrum idoneum ministrum elegeris, cui commisissei Dominici sanguinis dispensationem.*

Non itaque ex sua ordinatione habet potestatem

173.
An eodem
sit ratio obligationis
Sacerdotis
& Diaconi.

174. Diaconus non habet ex sua ordinatione potestatem distribuendi Eucharistiam, uti habet potestatem baptizandi.

potestatem distribuendi Eucharistiam, uti habet potestatem baptizandi, sed duntaxat præ cæteris aprior est ad hoc ministerium, quia peculiariter consecratus in ministrum immediatum Sacerdotis, adeoque ad serviendum in rebus dignioribus; Subdiaconus autem ordinatur ad ministrandum in alijs minus dignis, ut proinde Diaconus ministret soli Sacerdoti, Subdiaconus autem Diacono. Et ita major causa requiritur ut in hoc ministerio Sacerdos utatur operâ Subdiaconi vel Laici, quàm Diaconi. Igitur per ministerium altaris quod ex vi Ordinationis suæ competit Diacono, propriè intelligitur cantatio Euangelij, & alia munia, quæ ordinario jure Diaconus obit in Sacrificio Missæ.

En probabilitas hujus opinionis magis speculativæ quàm practicæ, cum rarissimus hodie occurrat casus, in quo Diacono datur commissio ministrandi hoc Sacramentum.

Quæstio magis practica est, an Sacerdos supposito quòd peccet mortaliter, tot committat peccata mortalia numero distincta, adeoque in confessione explicanda, quot sunt homines, quibus uno actu continuo & successivo distribuit Eucharistiam. Sed quia decisio non est hujus loci, elige quod placet; nam utraque pars est probabilis.

Afirmativam tenet Dicastillo disp. 3. n. 234. & plures alij, eò quòd singulæ distributiones sint diversæ actiones terminatæ & completæ, non componentes unam, sed omninò separatæ: sicut si quis plures homines occideret diversis ictibus, continuo tamen & successivè: similiter si pluries, sed continuo fornicaretur, nemo dubitat quin committeret plura peccata numero distincta sigillatim in confessione explicanda; imò (secundùm illos Auctores) etsi plures unico ictu occideret.

Nihilominus negativam partem docent Tannerus, Henriquez, quos refert & sequitur Diana parte 1. Tract. de Circumstantijs resol. 41. Eandem sustinet Marchantius Tomo 1. sui Tribunalis Tract. 3. Tit. 4. quæst. 2. conclus. 2. Reg. 2. vocans aliam opinionem intolerabilem. Ratio ipsius est: quia omnes illæ distributiones ad unum numero ministerium integrale, sive ad unam actionem moralem spectant. Distributio enim illa sive ministerium naturâ suâ non determinatur ad unam hostiam, quemadmodùm occiso aut fornicatio; sed per modum cœnæ & convivij postulat, ut omnibus ad mensam se presentantibus eodem ministerio sacratissimus cibus apponatur. Unde Christus Apostolis accumbentibus dicebat per mo-

dum unius ministerij: *Comedite ex hoc omnes: bibite ex eo omnes*, etsi successivè singuli, etiam de manu ejus, acciperent.

Probat à simili: Caupo qui mensam apponit in tempore prohibito, vel prohibitis cibis instructam, cum per modum unius convivij apponat, ex ratione ministerij, etiam viginti homines accumbant, tantum unum peccatum committit.

Simile profectò nimium claudicans. Enimverò apponere mensam est actus de se indifferens, & peccatum duntaxat scandalosi, idque indirecti, nisi caupo positivè intendat violationem jejuniij, aut inciter vel urgeat ad comedendum, quo casu admittit Marchantius esse plura peccata. Dico (inquit) ex vi ministerij & appositionis; aliud enim est si singulos ad comedendum incitaret aut urgeret. At cur hoc? Nonne etiam ad rationem ministerij spectat invitare convivas ad comedendum & bibendum?

Dices: Quia invitando est positiva causa cur singuli illi peccent. Esto; etiam apponens mensam est causa, saltem negativa, cui imputantur omnia illa peccata, quæ à comedentibus committuntur, quia potuit & debuit impedire, & non impedivit.

Respondes, appositionem esse unicum actum moraliter. Sed contra: etiam invitatio potest esse unicus actus; nam possunt omnes simul una voce invitari: deinde quamvis singulatim omnes invitarentur, cum sit unicum convivium, moraliter erit una invitatio.

Assignet ergo Auctor ille differentiam inter appositionem & invitationem, cur magis hæc sit multiplex peccatum, quàm illa; & fortè eadem reperietur inter appositionem & distributionem Eucharistiae in malo statu, quæ est actus intrinsecè malus, & multiplex numero saltem physicè.

Ceteroquin cum ipsa expositio Venerabilis in loco ordinario communicantium sit quasi appositio mensæ, etsi quis distinctis horis Eucharistiam distribueret, unicum solum committeret peccatum; quod negat Marchantius supra in fine istius Regule, dicens: Si pluribus vicibus moraliter à se invicem distinctis se præsentet, sicut censetur in peccato mortali multiplicare ministerium, sic censetur multiplicare peccata. Sicut si quis in Natali Domini tres Missas in peccato mortali celebraret, ter peccatù mortale committeret. Similiter qui tribus distinctis temporibus se distributioni Sacræ Communionis, aut Cœlestinis audientis in peccato mortali exponeret, pro ratione triplicis ministerij distincti

177. Reprobatur simile.

177. Reprobatur simile.

178.

175. An Sacerdos, supposito quòd peccet mortaliter, tot committat peccata mortalia numero distincta, quot sunt homines, quibus uno actu continuo & successivo distribuit Eucharistiam.

176. Negativa sententia Tannerii, Henriquez, Diana, Marchantij. Probatur ex ratione.

tria peccata mortalia incurreret. Hæc ille.

Sed quæro ego : quæ sunt illa tria tempora? Altum silentium. An forsitan tres distincti dies? An tres horæ? an tres quadrantes unius horæ? Quid si per triduum continuum maneat Sacramentum expositum? An toties peccabit, quoties de novo egreditur? Quid si ergo maneat per totum diem in altari & primâ horâ accedat unus, secundâ alius; sicuti manens in sede confessionali nunc unum absolvit, post quadrantem alium? Num recessus à sede erit necessarius ad multiplicationem peccatorum? Quid si Sacerdos in Natali Domini tres Missas celebret uno actu continuo & successivo non recedens ab altari?

Et (ut revertamur ad cauponem) quid si mensâ stratâ & cibis apposis, singulorum convivantium ori cibos ingereret, essetne unum numero peccatum? Quid si hæc horâ unus accederet, sequenti horâ alius; annè pluries peccasset caupo? Quid si plures successivè accederent indignè ad hoc Sacramentum, numquid minister absque multiplicatione peccatorum multiplicabit distributiones?

179.
Doctrina
Marchantij
de eo qui in
statu pecca-
ti mortalis
exposuit se
ad audien-
das confes-
siones.

Sed pergamus cum Marchantio : Idem (inquit) censendum est de eo, qui se exposuit ad audiendas confessiones; etiamsi centum successivè se præsentent, & ab eo in peccato mortali existente absolvantur, unum tantum peccatum mortale committit: quia ministerium & actionem naturâ suâ communem omnibus accedere volentibus exercet, quam explicamus per verbum: *pro tribunali sedere: iudicium facere: causas dicere.*

Confirmata
duobus ex-
emplis, æ-
que dubijs.

Confirmat Primò, exemplo iudicis secularis. Secundò, exemplo Baptismi, in eo, qui per modum aspersionis plures simul baptizaret. Verùm hæc exempla æquè dubia sunt, & tam facilè asseritur in illis committi plura peccata, quàm unum. Ponamus quippe iudici alicui inferiori prohibitum esse per superiorem ullam causam iudicare; nihilominus sedet pro tribunali, iudicat decem; quidni committat decem peccata? Certè non video rationem convincentem contrarium, cum sint iudicia omninò distincta.

Dato quoque in tali Baptismo non reperiri nisi unicum peccatum, adhuc disparitas est, quòd unicus solùm sit actus, qui an possit habere plures malitias numero distinctas, alio loco à DD. disputatur probabiliter in utramque partem; in casu autem principali sunt plures numero distributiones: sicut quando plures successivè baptizantur,

sunt plura Baptismata: quidni etiam plura peccata, si minister solemniter baptizans non est in statu gratiæ?

Eodem loco præmemoratus Auctor docet, celebrantem Missam in peccato mortali, non peccare tribus peccatis ex eo quòd in mortali consecret, in mortali communicet, & in mortali illam populo distribuatur, sed tantum uno: quia hi omnes actus eisdem numero ministerij & celebrationis seu actionis sacræ partes sunt, quibus perficitur quoad integritatem. Unde sufficit Sacerdoti explicare, quòd Missam in peccato mortali celebraverit.

Similiter (inquit) qui Baptismum administret solemniter, est plures actus Sacramentales concurrant, ut Exorcismi, Uñctiones, Ablutio &c. tantum unum peccatum committit, quia illi actus ex institutione Ecclesiæ actionem principale Baptismi concomitantur.

Sed quis non videat discrepantiam inter actus concomitantes Baptismum ex una parte, & consecrationem, sumptionem ac distributionem Eucharistiæ ex altera? Nam actus concomitantes Baptismum, ut Exorcismi, Uñctiones &c. seorsim sumpti non sunt materia peccati mortalis: at verò consecratio seorsim sumpta constituit peccatum mortale, similiter sumptio & distributio Eucharistiæ. Atque contingere potest, ut quis in peccato mortali consecret, non autem communique seipsum aut populum; & vice versa ut non consecret in mortali, licèt communique seipsum vel populum in mortali. Cur ergo non peccet triplici peccato, qui in eadem Missa consecrat in mortali, communicat in mortali, & distribuit Eucharistiam in mortali?

Fateor: sufficienter constituetur Sacerdos, qui consecravit & sumpsit Eucharistiam in mortali, dicendo: Celebravi Missam in peccato mortali; siquidem absque consecratione & sumptione non celebratur Missa: ergo etiam qui consecravit, sumpsit & distribuit Eucharistiam in peccato mortali, sufficienter constituetur dicendo: Celebravi Missam in peccato mortali; negatur Consequentia: nam sine distributione Sacrificium essentialiter & integraliter est completum, & hodie frequentissimè celebratur Missa absque distributione Eucharistiæ; ergo Confessionarius ex istis verbis non intelligit distributionem in peccato mortali, est intelligat consecrationem & sumptionem. Hæc longius, quàm res hoc loco postulet. Transco ad alia.

Sequitur 4. non esse peccatum mortale in statu peccati mortalis elevare cum reverentia

180.
An celebrans Missam in peccato mortali peccet triplici peccato.

181.
Discrepan-
tia inter
actus con-
comitantes
Baptismum
ex una parte,
& consecra-
tionem, sum-
ptionem ac di-
stributionem
Eucharistiæ
ex altera.

182.
Non est
peccatum
reverentia

Sect. 7. De Ministro Sacrament. Concl. 11. 187

mortale elevare in mortali hostiam factam à sacerdoti

rentia hostiam sacram à terra ; veluti si quis peccator Christum degentem in terris vidisset lapsum , & cum reverentia porrectâ manu eum levasset. Præterea transferre de loco ad locum , aut cum eadem benedicere populum . Ratio patet : quia hæ actiones non sunt administratio Sacramenti. Ex qua ratione.

183. Nec benedicere Corporalia &c.

Sequitur 5. Episcopum extra statum gratiæ benedicentem corporalia, consecratem Ecclesias aut calices, non peccare mortaliter ; quia etsi ad ista munia sit consecratus, non conficit tamen verum Sacramentum nomine Christi.

Nec consecrare sacrum Chrifti, cui tamen contradicit Lugo.

Idem dicitur de Episcopo conficiente sacrum Chrifti, vel benedicente oleum pro infirmis , quidquid contradicat Card. Lugo supra n. 156. motus hæc ratione : quia licet per consecrationem Chrifti & benedictionem olei non perficiantur Sacramenta Confirmationis vel Extremæ Unctionis, incipiunt tamen fieri per illas ; quippe constituitur oleum in ratione materiæ validæ, sicut per formam Baptismi constituitur aqua in ratione materiæ Baptismi. Sicut ergo consecrans Eucharistiam debet esse in statu gratiæ, licet tunc Sacramentum non applicet ; quia nimirum ponit materiam proximam, quæ postea quando applicatur dat gratiam : ita etiam Episcopus consecrans Chrifti, ponit materiam Sacramenti, quæ postea dat gratiam ; etenim postea non datur gratia solum intuitu verborum vel unctionis, sed etiam intuitu Chrifti vel olei benedicti ; atque adeo intuitu benedictionis præteritæ : ergo Episcopus benedicens non minus sua actione concutit ad sanctificationem eorum qui unguuntur, quam Episcopus vel Presbyter ungens.

184. Disparitas inter Sacerdotem ungentem & Episcopum conficientem Chrifti.

Respondeo negando consequentiam ; quid enim clarius, quam Presbyterum ungentem conficere Sacramentum , quod proximè & per se sanctificat ; Episcopum verò benedicentem preparare dumtaxat materiam remotam, quæ non sanctificat, neque est pars Sacramenti, nisi quando novâ & distinctâ actione à Presbytero applicatur ? Quæ ergo similitudo inter aquam Baptismi, quæ per formam constituitur actualis pars Sacramenti , & oleum benedictum, quod fortè nunquam causabit gratiam defectu unctionis ? Certè perexigua.

Item inter consecratem Eucharistiam & benedicentem oleum.

Et minor, imò nulla, inter consecratem Eucharistiam, & benedicentem oleum ; nec enim ideo consecrans debet esse in statu gratiæ, quia Sacramentum applicatum est causativum gratiæ sanctificantis ; sed quia actu conficit Sacramentum, causans mora-

liter omnis gratiæ fontem, Corpus scilicet & Sanguinem Christi sub speciebus panis & vini.

Sequitur 6. patiformiter dicendum esse, cum DD. communius, de Clericis minorum Ordinum exercentibus in malo statu munia suorum Ordinum ; quemadmodum etiam de Subdiacono canente Epistolam, aut Diacono canente Evangelium & ministrante Sacerdoti ; quamquam oppositum de Clericis majorum Ordinum, de Diacono præsertim, non sit improbable, cum hic ex sua ordinatione valde propinquè concurrat ad tremendum illud Sacrificium, etiam tenendo pedè calicis, & cum Sacerdote offerendo.

Nihilominus irreverentia non videtur excedere latitudinem peccati venialis ; quia isti verè non ministrant Sacramentum. Idque verum existimamus (secluso scandalo & contemptu) etsi sapiùs fieret ; quippe nec multiplicatio venialium, nec voluntas plura peccata venialia committendi, facit mortale, nisi objecta coalescant, quod hic non fit ; vel nisi imminet periculum proximum peccandi mortaliter, quod utique abesse potest.

Et ita intelligendus est D. Aug. Epist. 108. ad Seleucianam, ubi in fine sic ait : *Neque enim ea nobis dimitti volumus, quæ dimissa non debemus in Baptismo, sed illa utique, quæ humana fragilitati, quamvis parva, tam crebra subrepunt. Quæ si collecta contra nos fuerint, ita nos gravabunt & opprimant, sicut unum aliquid grande peccatum, ad quod disponunt.* Etenim (juxta D. Gregor. parte 3. Past. ad mon. 34.) *Fit plerumque ut mens assueta malis levioribus, nec graviora perhorrescat, atque ad quamdam auctoritatem nequitia per culpas nutrita perveniat.* Teste siquidem Ecclesiastico cap. 19. v. 1. *Qui spernit modica, paulatim decider.* Unde D. Aug. verbis jam citatis subjungit : *Quid enim interest ad navis agium, utrum uno grandi fletu navis operiatur & obruatur, an paulatim subrepens aqua in sentinam, & per negligentiam derelicta atque contempta, impleat navem atque submergat ?*

Quod alijs verbis sic explicat lib. 50. Homil. Homil. ultima c. 8. (aliàs cap. 3.) *Quæ (peccata venialia) quamvis singula non lethali vulnere ferire sentiantur, sicut homicidium & adulterium, vel cetera huiusmodi, tamen omnia simul congregata, velut scabies quo plura sunt necant, & nostrum decus ita exterminant, ut ab illius sponsi speciosi formâ præ filijs hominum castissimis amplexibus separent, nisi medicamento quotidiana penitentia differantur.*

Non quod Sanctus Doctor velit, plura illa venialia per se esse mortalia secluso scandalo, contemptu & periculo gravioris peccati,

185. Non peccant mortaliter Clerici minorum Ordinum, nec Subdiaconus aut Diaconus ministrans.

Posito quòd peccent suprapositi venialiter & taliter solum delinquent sæpe repetendo.

186. Qualiter intelligendus sit D. Augustinus de repetitione actus venialiter peccaminosi.

S. Greg.

Ecl. 19.

peccati, ad quod sunt proxima dispositio: sed quia (ut loquitur Ser. 41. de Sanctis)

Idem. Licet illis peccatis occidat animam non credamus, ita tamen eam velut quibusdam pustulis & quasi horrenda scabie replentes deformem faciunt, ut eam ad amplexus illius sponsi caelestis aut vix aut cum grandi confusione permittant. Et ideo continuis orationibus & frequentibus ieiunijs & largioribus elemosinis, & praecipue per indulgentiam eorum, qui in nos peccant, assidue redimantur, ne forte simul collecta cumulum faciant, & demergant animam.

Demergant (inquam) nonne in infernum? Nequaquam; sed in ignem Purgatorij, de quo ibi agit Aug. addens: *Quid enim de istis peccatis a nobis redemptum non fuerit, illo igne purgandum est, de quo Apostolus dicit, quia in igne revelabitur. Et si cuius opus asserit, detrimentum patietur.*

Et sane si venialia multiplicata per se constituunt mortale, assignet aliquis certum numerum illorum peccatorum; alioquin semper erimus incerti an mortaliter peccemus, otiose v.g. mentiendo, imò semper peccabimus mortaliter, quia semper exponimus nos periculo mortaliter delinquendi, quae sunt haecenus inaudita. Itaque si semel aut bis cantare Euangelium in malo statu non est grave delictum, neque erit centesima vice, nisi (ut dixi) ratione scandali, aut certe periculi gravioris mali.

Cæterum Vasq. disp. 136. cap. 4. n. 45. dicit se non videre, quâ ratione, si nullum de hac re extet præceptum, venialis etiam peccati rei sint Diaconi & Subdiaconi, qui in peccato mortali ministrant. Neque ego video; nam omne peccatum (ut ibidem Vasq. notat) est transgressio legis.

Præterea (inquit) si alicujus peccati rei essent, mortalis culpæ reatum incurrerent; neque enim levis actio censeretur debet cantare solemniter Epistolam aut Euangelium; alioquin Diaconi & Subdiaconi suspensi aut excommunicati non peccarent mortaliter, nec consequenter incurrerent irregularitatem, si semel aut iterum solemniter fungantur suis munijs, quod est contra omnes.

x83.

Respondeo solemniter cantare Epistolam vel Euangelium esse materiam levem in ordine ad præceptum naturale religionis de non ministrando rem sacram in statu peccati mortalis, propter minorem sanctitatem, quam in se habet; hoc tamen non obstat, quin jure positivo possit graviter prohiberi. Neque enim omnem obligationem lex naturalis per se determinavit, sed hominibus data est potestas ut, ubi etiam nulla est obligatio naturalis, positivam sub

mortali imponant; magis, ut gravem superaddant levi præexistenti. Enimvero distractio voluntaria per longum tempus in recitatione officij non præcepta, est solum culpa venialis; quia continet levem irreverentiam contra sanctitatem illius actionis: equidem accedente præcepto humano fit materia gravis, sufficiens ad peccatum mortale.

Simile reperitur in peccatis factis in loco sacro, quæ quidem ex sanctitate loci contrahunt aliquam malitiam venialem sacrilegij, raro tamen mortalem, ubi specialis prohibitio legis Ecclesiasticæ non intervenit: propter quam utique placita secularia, & alia quæ referuntur in Cap. Decet de Immunitate Eccles. in 6. sacrilegia sunt mortalia vel venialia pro ratione materiæ in se consideratae antecedenter ad aliquam legem. Fieri autem potest, ut materia in se gravis, respectu diversarum legum gravis sit & levis, v.g. auditio Missæ est materia gravis respectu legis Ecclesiasticæ, quia multum conducit ad profectum spirituales uniuscujusque, qui est finis istius legis: & idem esset si in aliqua Religione talis auditio singulis diebus præciperetur. Porro si præcipiatur per legem civilem tantquam medium ad bonam gubernationem Republicæ, censetur materia levis, quia licet finis gravis sit, tamen illa auditio parum conducit ad ejus consecutionem. Quid si ergo & ipse finis esset levis?

Sic igitur in presenti solemniter cantare Euangelium vel Epistolam, ex se est materia sufficiens & capax gravis obligationis, tanquam principalis actus Ordinis Diaconatus aut Subdiaconatus; cumque plurimum conducit ad finem legis Ecclesiasticæ suspensionis aut excommunicationis (ut consideranti liquet) dubio procul graviter delinquit Diaconus vel Subdiaconus exercens talem actum sibi per suspensionem vel excommunicationem prohibitum: è contra verò lex naturalis, cum solum respiciat sanctitatem actionis, dicit parvam esse irreverentiam actionem istam exercere in statu peccati mortalis, quia sanctitas ejus parva est in comparatione actionum sacramentalium, quæ sunt causæ efficaces gratiæ sanctificantis.

Objicies Primò: Graviter prohibetur omnibus Clericis ministrare in Ordinibus susceptis ante poenitentiam de peccatis gravioribus, c. ultimo de Temp. ordin. *Quæstrum est* (inquit Gregor. IX.) *de Sacerdotibus vel alijs Clericis, qui post reatum adulterij, periurij, homicidij vel falsi testimonij, bonum conscientia recta perdididerunt. Et infra Respon-*

187.
Non videt Vasquez. cur Diaconus ministrans in mortali peccato venialiter, si nullam de illare extet præceptum. Non ictè tamen sentit, si alicujus peccati rei forent, mortalis culpæ reatum incur-
suros.

Cap. Decet
de Imm.
Eccles. in 6.

189.
Obiectio
prima ex
jure gravi-
ter prohibet
Clericis
ministrare
ante poeni-
tentiam.
Greg. IX.

Secl. 7. De Ministro Sacrament. Concl. 11. 189

demus ... si non penituerint, monendi sunt, & sub interminatione divini iudicij obtestandi, ut in testimonium suae damnationis, in susceptis etiam Ordinibus non ministrent. Et cap. ultimo de Cohabitatione Clericorum, idem Pontifex ad eandem quaestionem sic respondet: *Verum est quilibet pro mortali peccato, quoad se ipsum constet esse suspensum &c.*

Idem.

190.

Respondeo, Pontificem ibi specialiter talem ministracionem non prohibere (ut patet ex verbo monitionis) sed indicat solum obligationem naturalem non ministrandi; non quod in singulis actionibus singulorum Ordinum sit novum peccatum mortale (quis enim credit Acolythum portantem cereos, & Ostiarium aperientem ostia templi peccare mortaliter?) sed quod sit aliquod peccatum, & quidem grave ex genere suo, quod ob timorem divini iudicij sit vitandum; ne dum exteriùs profitemur sanctitatem, quam debemus habere & non habemus, nos ipsos coram Deo condemnemus, juxta illud Apostoli ad Rom. 2. v. 1. *In quo enim iudicas alterum, teipsum condemnas: eadem enim agis, qua iudicaris.* Et infra v. 3. *Existimas autem hoc ò homo, qui iudicas eos, qui talia agunt, & facis ea, quia tu effugies iudicium Dei? Unde non dicit Pontifex eos ministrare in damnationem suam, sed in testimonium suae damnationis.*

Idem.

Idem.

Fortè etiam (ut advertit Emin. Lugo disp. 8. n. 147.) in illis textibus sermo est non de singulis actionibus istorum Ordinum, sed de toto officio & exercitio, quod absque gravi peccato esse non poterat, quia juxta antiquos canones, qui nunc etiam ex parte observantur, ministri saltem altaris communicabant in Missa solemni de manu celebrantis, ut ex can. 9. Apostolorum & decreto Anacleti Papae & multis Auctoribus observat Suarez disp. 69. de Euch. sect. 3. §. Ad secundum.

Suarez.

191.

Obiectio secunda de Diacono in mortali ministrante punito.

Obijcies Secundò: Legimus Deum morte corporali punivisse Diaconum ministrantem in peccato mortali, Spec. Exempl. dist. 9. exempl. 110. ergo ministrando peccabat mortaliter.

1 Reg. 6.

Exodi. 20.

1 Reg. 12.

Respondeo negando consequentiam Primò; quia Deus morte corporali potest punire peccatum veniale. Sic videtur punivisse Ozam 2. Reg. 6. eò quod tenuisset arcam, quoniam calcitrabant boves & declinaverunt eam. Quin imò iuste infligit mortem temporalem filijs innocentibus ob peccata parentum, Exodi 20. v. 5. *Ego sum Dominus Deus tuus fortis zelotes visitans iniquitatem patrum in filios in tertiam & quartam generationem.* Pater in filio Davidis nato ex adulterio 2. Reg. 12. v. 14. *Verumtamen*

quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini, propter verbum hoc filius qui natus est tibi morte morietur.

Quanto potiori jure (& hæc sit secunda responsio) potuit Deus punire morte temporali peccatum luxuriæ præteritum, in quo Diaconus illè ministrabat? Equidem per illam impudentiam, licet non mortalem, demeruit remissionem, vel dilationem supplicij, quod jam meruerat.

192.

Non peccat mortaliter in malo statu pradicant,

Petes, quid dicendum sit de concionante in statu peccati mortalis? Responsio plana est ex jam dictis de Diacono & Subdiacono. Si tamen peccatum sit publicum, natum est exinde sequi grave scandalum in populo, adeoque gravis culpa in ejusmodi concionatore. Ita quidam recens Auctor.

Sed cupio doceri, quod sit illud scandalum, quod præcisè oritur ex concione hominis peccatoris: vel enim est temerarium iudicium, quo populus iudicat concionatorem dicere & non facere; quis autem credat iudicium temerarium, quo iudicatur res luce meridiana clarior? vel est fornicatio v.g. aut aliud peccatum, ad quod auditores inducuntur exemplo concionatoris; & hoc non oritur præcisè ex concione, sed ex mala vita præcedente omnibus cognita; vel certè foret non fructificatio in populo: & quis nescit concionatorem pium & sanctum quandoque nullum aut parvum fructum facere, etiam aliquando suâ culpâ, v. g. propter ridicula, quae miscet verbo Dei? nemo tamen propterea arguit ipsum mortalis scandalum.

Non apparet qualiter promittitur ex scandalo dato mortaliter peccet

Non video ergo quæ sit illa ruina spiritalis proximi tam gravis, quæ nata est sequi ex tali concione, nisi fortè contemptus formalis verbi Dei, qui ordinariè non intervenit; sed potius admiratio & iusta indignatio contra huiusmodi concionatorem, ut qui priùs deberet facere quàm docere, exemplo Christi qui cepit facere & docere, audeat publicè docere & dicere, quæ in conspectu totius populi non observat.

193.

Ut ut sit de scandalo, quod ordinariè natum est sequi, haud dubito, quin aliquando ex huiusmodi concionibus, aut certè vita concionatoris, grave possit generari scandalum, apud hæreticos maxime & infideles, qui iudicant populum cum Sacerdote; juxta communem versum: *Regis ad exemplum totus componitur orbis.* Vilipendunt quoque & derisui habent Christianam Religionem, falsam existimantes ejus doctrinam, cui concionator non solum non conformiter, sed multum difformiter vivit.

Propter hæc & similia meritò D. Aug. lib. 2. contra Epist. Parm. cap. 10. (&

habetur can. *Omnia* 1. q. 1. *Omnia* (inquit) *Sacramenta* cum obfint indignè tractantibus, profunt tamen per eos dignè fumentibus: sicut & verbum Dei. Vnde dictum est: *que dicunt facite, que autem faciunt, nolite facere.* Ubi annumerat concionatores ministris Sacramentorū; quia tamen Sacramenta majorem continent sanctitatem, quàm conciones, quæ solùm remotè disponunt hominem ad veram gratiam sanctificantem; hinc fit ut ministri Sacramentorum ad id specialiter consecrati peccent mortaliter administrando Sacramenta in malo statu; concionatores autem concionando solùm venialiter per se loquendo.

Et sanè non minùs peccat minister Sacramentorum ministrando indignis, quàm ministrando indignè. Pro quo pono hanc conclusionem.

CONCLUSIO XII.

Ministrans indigno quodcumque Sacramentum, peccat mortali sacrilegio, & sæpe scandalo, nisi iusta causa excuset.

194. **P**er indignum intellige eum, qui quidem suscipit verum Sacramentum, sed non gratiam Sacramentalem propter indispositionem. Probatur autem prima pars conclusionis ex Scriptura Matth. 7. v. 6. *Nolite dare sanctum canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis, & conversi dirupant vos.*

Ratio Conclusionis.
Ratio est: quia ministri Sacramentorum sunt dispensatores mysteriorum Dei, teste Apoft. 1. Corint. 4. v. 1. *Sic vos existimet homo ut ministros Christi & dispensatores mysteriorum Dei.* Et addit: *Hic iam queritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniat.* Porro fidelitas dispensatoris in hoc maxime elucet, quòd dispense res Domini sui juxta ejus voluntatem, id est, sic ut habeant effectum, ad quem à Domino ordinatæ sunt. Alioquin & facit injuriam Domino, & rei quam malè dispense.

Quemadmodum ergo suscipiens Sacramentum indignè (ut dicemus sectione sequenti) peccat graviter contra Religionem, quia facit contra reverentiam debitam, impediens effectum Sacramenti; ita etiam indigno Sacramentum ministrans. Quod graphicè expressit D. Chrysof. Homilia 60. ad populum Antiochenum his

verbis: *Inhumanus accedat nemo* (loquitur s. Chrysof. de Sacramento Eucharistiæ; eadem autem est ratio de alijs Sacramentis viworum & mortuorum respectivè ad suam dispositionem) *nemo crudelis & immisericos, nemo prorsus immundus.* Hac ad communicantes dico, & ad vos ministrantes. Nam & ad vos sermonem convertere necessarium est, ut multo cum studio hac dona distribuatis. Non parva vobis imminet ultio, si quemquam, illius culpa conscij, huius mensæ participem esse concedatis: sanguis eius de manibus vestris exquiratur, sive quis dux militiæ sit, sive Prefectus, sive Princeps diademate coronatus, indignè autem accedat, prohibe, maiorem illo potestatem habes. Propterea vos Deus hoc insignivit honore, ut talia discernatis.

Profectò si Sacerdos graviter peccat contra reverentiam debitam Sacramento, & contra officium suum, hostiam sacram v.g. projiciendo in terram, pedibus conculcando &c. quidni etiam porrigendo indigno, qui non est nisi fœda cloaca omnium fordidum? *Sepulchrum patens* (inquit Psalm. 5. v. 11.) *est guttur eorum.*

Quod attinet secundam partem conclusionis, scilicet peccatum scandali, noli de eo dubitare quando indignus, non paratus suscipere Sacramentum, positivè invitatur, ut in tali statu suscipiat: scandalum quippe activum nihil est aliud, quàm dictum vel factum minus rectum, præbens occasionem proximo peccati.

Dixi: *in tali statu*; quia non videtur illicitum generaliter omnes invitare ad susceptionem Sacramentorum, quamvis prævideatur aliquis indignè accessurus; siquidem non invitatur ut in malo statu suscipiat, sed ut dignè se disponat sicut potest & debet, ac ita dispositus accedat.

Exemplum habemus in Christo, qui omnes Apostolos invitavit ad Eucharistiam illis verbis: *Accipite & comedite: Bibite ex eo omnes,* cum tamen optimè nosset Judam accepturum in malo statu.

De quo ergo hic disputatur, est, an simpliciter ministrans Sacramentum indigno petenti semper peccet peccato scandali. Ratio pro parte affirmativa sit: quia semper formaliter cooperatur peccato indignæ susceptionis; debuit siquidem hic & nunc (ut suppono) peccatum illud impedire; ergo omissione minùs recta est causa ruinæ proximi.

Et quidem admissio gratis (de quo hic non disputo) actum externum malum superaddere novam malitiam formalem actui interiori, non dubito de veritate. Quia tamen contrarium probabile est & magis commune.